Bediüzzaman’a göre; Kur’an-ı Kerim kaç ayettir?

“Kur’an, (…) ondört asır müddetinde her dakikada altıbin altıyüz altmışaltı âyetleri, kemâl-i ihtiramla hiç olmazsa yüz milyondan ziyade insanların dilleriyle okunuyor.” (Şuallar)

***

Bilindiği gibi Kur’ân-ı Kerim, soru veya ihtiyaç üzerine safha safha vahyedildi.

Vahiy kâtipleri, inen âyetleri, Peygamber Efendimiz’in (asm) söylediği sûrelere kaydederlerdi. (İşlenmiş ince deriler, kürek kemikleri, ağaç kabukları ve düzgün taş gibi maddeler üzerine yazyorlardı.)

Ayrıca, Sahabe-i Kiram da ezberliyordu.

Hz. Ömer’in (ra), Halife Hz. Ebu Bekir’e (ra) tavsiyesi, onun da Zeyd b. Sabit (ra) başkanlığındaki heyete emri ile Kur’ân âyetleri bir araya getirildi.

Âyetler, vahiy kâtiplerinin yazdıkları, ezber bilen sahabilerin de tasdikleri dikkate alınarak toplandı. Böylece ilk Mushaf Kur’ân, farklı okunuşundaki tartışmalara son vermek gayesiyle, farklı kıraatleri yansıtacak şekilde, Hz. Ebû Bekir’in (ra) topladığı ve Hz. Ömer’in (ra) kızı Hafsa’nın (ra) koruduğu nüshaya bağlı kalınarak yazıldı.

Hz. Osman (ra) da, Zeyd b. Sâbit (ra), Abdullah b. ez-Zübeyr (ra), Sad b. el-Âs (ra) ve Abdurrahman b. el-Haris b. Hişam’ı (ra) görevlendirerek çoğaltmış ve çeşitli İslâm şehirlerine göndermiştir.

Muaviye b. Ebu Süfyan (ra), Ebu’l-Esved’e, okurken meydana gelebilecek okuma hatalarını ortadan kaldırmak gayesiyle hareke ve noktalama işaretlerini koydurmuştur. Keza, Emevî halifelerinden Abdülmelik b. Mervan, El-Haccac b. Yusuf’u, o da Nasr b. Âsım ve Hayy b. Yasmur’u harfleri birbirinden ayırmak için noktalama (üstün, esre, ötre vs.) ile vazifelendirmiştir.

Eski Mushafların sayfa büyüklükleri ve satır sayısı farklıdır. Daha sonra, kolaylıkla okunup ezberlenebilmesi için çeşitli düzenlemelere de gidilmiş, hizip, bölüm vs. ile cüzlere ayrılmıştır.

Âyetlerin içlerinde anlam bakımından “Nerede durulursa iyi olur, nerede durulursa mânâ bozulur, nerede durmak câiz, nerede durmamak lâzımdır?” diye duraklama yerlerinin vasfını belirten işaretler konmuştur. İşte, âyetlerin farklı sayıları bundan kaynaklanır.

Kur’ân’ın harf, kelime ve cümle sayısı bellidir. Âyetlerinin sayısı hakkında âlimler arasında bu muhtelif görüşler gayet tabiî ki, muhteva ile değil, sayı/rakam ile ilgilidir. Farklılık sadece noktalama işaretlerinden doğmaktadır:

1- Bazı âlimlere göre, iki yuvarlak, yani iki nokta arasındaki ifadeler bir âyettir. Bir kısmına göre de, bu iki yuvarlakların arasındaki ifadelerin bazısı iki veya daha fazla âyettir. Zihne yaklaştırmak için şöyle bir misâl verebiliriz:

Bazı dilbilimci âlimler, Kur'ân'ın birkaç anlamı olan bir cümlesini (âyetini) virgül, bazılarını noktalı virgül ile ayırmış, bazıları ise ayırmamıştır.
Lâfız, mânâ ve muhtevaya hiçbir nakîse getirmeyen âyet sayısında farklılık bu anlayışın ürünüdür.

2- Şafiî mezhebinin âlimleri Besmele-i Şerif'i, başında zikredilen sûre ile bir bütün olarak sayar. Hanefîler ise, Besmeleyi ayrı bir âyet olarak kabul eder. Sûre başlarındaki "Yâ-sîn, hâ-mîm" gibi huruf-u mukataa denilen kesik harfler için de benzer durum geçerlidir.

3- Kur'ân'da duraklama işaretleri vardır. Bunlardan "Lâ" (lâm elif), "Durmayınız" anlamına gelir. Âlimlerin bir bölümü bundan sonrasını bir âyet saymış; bir bölümü ise, bütününü bir âyet kabul etmiş olabilir.

Bu ve benzeri sebeplerden ötürü, Kur'ân'ın tek bir harf ve kelimesinde bile değişiklik olmadığı halde, âyet sayısında ihtilâf edilmiştir. Bu durum, herhangi bir kitabın cümleleri için de söz konusu olabilir...
***
İşte, bu farklı kabul ve sayımın bir sonucu olarak;
İbn-i Abbas (ra) 6616; Nafi, 6217; Şeybe, 6214; Mısır âlimleri 6226; Zemahşeri, İbn-i Huzeyme, Şeyhulislâm İbn-i Kemal ve Bediüzzaman Said Nursî 6666 âyet olduğunu söyler.

Bugün, dünyanın her tarafında bulunan Mushaflar; Küfî ekolü âlimlerinin Hz. Ali'den (ra) rivayetle Peygamberimiz'e (asm) dayandırdıkları tertibin mahsulüdür. Bundaki âyet sayısı, 6236'dır.

Bu, herkesin bizzat âyetleri sayarak ulaşabileceği bir sonuçtur.

Biz, Kur'ân'ın âyet sayısı olarak; 6666'ı nazara veren, Bediüzzaman Said Nursî'nin de içinde yer aldığı âlimlerin görüşünü esas aldık. Bunun sebebi, Bediüzzaman'ın bir kısmını sıralayacağımız şu özelliklerinden ötürüdür:

* O, Kur'ân için yaşadı. Bir tek harfinin bir tek nüktesi için şehit olmayı göze aldı. İşaratü'l-İ'câz'ı avcı hattında, güllelerin altında, at sırtında Arapça olarak yazdırdı.

* "Kur'ân'a ait her şey güzeldir, kıymetlidir. Zahiren ne kadar küçük olursa olsun kıymetçe büyüktür" dedi.

* "Bir meseleyi yazdığımda 200, ihtiyaç ânında 400 âyet-i kerime birden imdadıma geliyor!" derdi.

* Risâle-i Nur tefsirini, aynı zamanda "vehbî ilmiyle" de te'lif etmiştir. Bunu gösteren delillerden bazıları şunlardır:

– 12, 6, 1 saatte, hatta on dakikada yazılan Risâle var.1

– Onlarca sene sonra keşfedilen öyle sırlardan haber verir ki; beşer, aklıyla bunları düşünemez.

– "Esrâr-ı Kur'ân'iyeye karşı o anahtar ile bazı sırlar açılır. Kemâl-i iştiyak ve zevk ile müteveccih olduğum vakit kapanıyordu."

– "Zaten hakikatlerin hizmetine ne vakit ihtiyaç görülse, ihtiyâca göre bir nebze ihsân edilir."2

– İçtimaî ve siyasî meseleler dahil, her her mevzu için, "Kalbe ihtar edilen bir hakikat, kalbe ihtar edildi, şimdi perde kapandı, yazmaya izin verilmedi" ifadeleri...

* İslâmın 90 temel kaynak kitabını ezberlemiş. Ki, her birisi, iki, üç, beş, on vs. ciltir. Ve bunları her üç ayda bir hafızasından tekrarlarmış.

* "..Ekser Buharî, Müslim, Beyhakî, Tirmizî, Şifâ-i Şerif, Ebu Nuaym, Taberanî gibi kitaplardan naklediliyor. Halbuki bu

nakilde hata olsa—hadis olduğu için—günah olması lâzım geldiğinden, kalbim titriyordu. Fakat anlaşıldı ki, inâyet var ve şu risâleye ihtiyaç var. İnşaallah sahih bir surette yazılmıştır.”3

* Bediüzzaman’ın 1 milyon 300 bin hadis-i şerifi ezbere bildiği ifade ediliyor. Kaynak olarak da; bu kadar hadisleri de barındıran 90 temel kitap gösteriliyor.

Kur’ân hakkındaki bilmemiz gereken asıl ve değişmez hakikat şudur:

Kur’ân, 23 senede âyet âyet, sûre sûre nazil olmuştur.

Peygamber Efendimiz (asm) kendisine nâzil olan âyet ve sûreleri ashabına okur, onlar da ezberler ve yazardı.

Vahiy kâtipleri ise, nazil olan âyetleri ve sûreleri özel olarak yazmakla vazifeli idiler.

İnzal olunan âyet ve sûrenin Kur’ân’ın neresine gireceği de bizzat Peygamberimiz’e (asm) Cebrail (as) vasıtasıyla bildiriliyor, o da vahiy kâtiplerine tarif ediyordu.

Hz. Peygamber (asm) sağlığında Kur’ân’ın tamamı yazılmış, nereye neyin gireceği belirtilmiştir.

Cebrail (as) her Ramazan’da, o güne kadar nazil olmuş âyet ve sûreleri Peygamberimiz’e (asm) yeni baştan okurdu. Vefatından önceki son Ramazan’da iki sefer okumuşlardı. Birinci sefer Hz.

Cibril (as) okumuş, Peygamberimiz (asm) dinlemiş; ikinci seferde ise Peygamberimiz (asm) okumuş, Hz. Cibril (as) dinlemişti.

Böylece Kur’ân son şeklini almıştı. Bugün elde mevcut olan Kur’ânlar, işte bu Kur’ân’dan çoğaltılmıştır.

Ve en önemlisi de, Kur’ân-ı Kerim, “Muhakkak ki bu Kur’ân’ı biz indirdik ve onu koruyacak, muhafaza edecek, devam ettirecek de Biziz” 4 âyetince de Cenâb-ı Hakk’ın koruma ve himayesi altındadır.

Yani, lâfız ve mânâ yönünden de, bir mu’cize eseri olarak devam ettirilme garantisi verilmiştir.

Dipnotlar:
1- Kastamonu Lâhikası, YAN, s. 149.
2- Bediüzzaman Said Nursî, Lem’alar, YAN, s. 364.
3- Mektubat,YAN, s. 193.
4- Kur’ân, Hicr Sûresi, 9.